

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) – Avd.
Reguleringsmyndigheten for energi - RME
[Click here to enter text.](#)
Postboks 5091
0301 Oslo

Saksbeh./tlf.nr.: Christina Sepúlveda/99023422
Deres ref./Deres dato:
Vår ref.: [Click here to enter text.](#)
Vår dato: 14.3.2022

Innspill til høring om nettselskapenes håndtering av markedssensitiv informasjon

Vi viser til RMEs høring om anbefaling av krav til nettselskapenes håndtering av markedssensitiv informasjon. THEMA og Devoteam (THEMA/Devoteam) har på oppdrag for RME utarbeidet en rapport som anbefaler at det stilles en rekke krav til nettselskapenes systemer og rutiner for håndtering av markedssensitiv informasjon.

Statnett er enig i at det er avgjørende å ha gode mekanismer for å beskytte informasjon og sikre at den håndteres den på en nøytral og ikke-diskriminerende måte. Samtidig må ikke kravene til nettselskapene bli så rigide at det skaper en unødvendig barriere for å oppnå en sikker og effektiv driftskoordinering. Generelt mener vi det er det enkelte nettselskap som har tilgang til markedssensitiv informasjon, som selv er ansvarlig for riktig håndtering av data de enten har mottatt fra andre eller som de selv har generert. Statnetts vurdering er at vi i rollen som systemansvarlig ikke er den rette til å sette krav verken til nettselskapenes organisering eller kontrollere etterlevelse av dette.

Kommentarer til rapporten

Rapporten handler om problemstillinger relatert til beskyttelse av markedssensitiv informasjon hos nettselskap med konserntilhørighet, med funksjonelt skille mellom nettvirksomhet, og produksjon og omsetning. Rapporten anbefaler myndighetene å innføre ytterligere krav til nettselskapene, i tillegg til allerede gjeldende krav til nøytral opptreden som følger av forskrift om nettregulering og energimarkedet (NEM) og i forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi (Avregningsforskriften).

Vårt innspill fokuserer i hovedsak på forslaget i rapporten til systemansvarliges rolle i oppfølgingen av krav til nettselskapene, i tillegg har vi enkelte generelle kommentarer til anbefalingene som går frem av rapporten.

Kommentar til forslagene til systemansvarliges rolle i rapporten

Statnett er underlagt krav om eiermessig skille fra produksjon og omsetning i transmisjonsnett, jf. Energiloven § 4-8. Det tydelige skille mellom nettvirksomhet og annen markedsbasert virksomhet innebærer at anbefalingene i rapporten i begrenset grad berører Statnett. Kravene Statnett er underlagt innebærer at vi kan ivareta funksjoner på en nøytral og ikke-diskriminerende måte, en sentral forutsetning for at Statnett er tildelt systemansvaret for hele kraftsystemet.

THEMA/Devoteam anbefaler krav knyttet til både prosessen med at nettselskapene får overført informasjon og krav knyttet til nettselskapenes håndtering av mottatt eller egen generert informasjon. Et av de anbefalte kravene innebære å innføre begrensninger på hvilke personer innenfor nettselskapene som kan få tilgang til markedssensitiv informasjon, og at kun personell med "tjenstlig behov" skal ha tilgang. Som følge av forventet utvikling i ansvarsdeling og regulatoriske endringer både nasjonalt og europeisk, ser THEMA/Devoteam behov for å kunne gjøre en løpende vurdering og justering av definisjonen av tjenstlig behov.

For å ivareta behovet for løpende justering av definisjonen tjenstlig behov anbefaler THEMA/Devoteam at *"Det bør vurderes om systemansvarlig kan gis et utvidet ansvar for å koordinere definisjonene av tjenstlig behov og rammer for beskrivelse av roller som skal få tilgang samt oppfølging av disse forholdene overfor nettselskapene. Dette bør i så fall gjøres i samråd med nettselskaper og andre aktører i kraftsystemet, men det er viktig at ansvaret plasseres ett sted."*

Forslaget i rapporten er ikke ytterligere konkretisert. Det fremstår som uklart hva som menes med å *koordinere definisjonene av tjenstlig behov*. Dette kan tolkes som at systemansvarlig skal ha ansvaret for en prosess for å finne frem til en felles forståelse i bransjen, som omfatter både nettselskap og markedsaktørene. Når det gjelder beskrivelse av roller stiller vi spørsmål til hvilket ansvar Statnett skal ha for å stille krav til den interne organiseringen av nettselskapene og nærmere til krav til etablering av ulike roller. Avslutningsvis kan det virke som om rapporten legger et tilsynsansvar til Statnett med ansvaret for å følge opp etterlevelse hos nettselskapene.

Videre for å sikre etterlevelse av nye forskriftskrav er det foreslått at Statnett *"med utgangspunkt i forskrift om systemansvar eller som en del av konsesjonen som systemansvarlig får ansvar for å utarbeide retningslinjer som nettselskapene skal benytte som grunnlag for å dokumentere sin håndtering av markedssensitiv informasjon."*

Statnetts vurdering er at vi ikke er den rette til å sette krav verken til nettselskapenes organisering eller kontrollere etterlevelse av dette. Oppgaven som er beskrevet i rapporten fra THEMA/Devoteam har ingen naturlig kobling til utøvelsen av systemansvaret og innebærer en betydelig utvidelse av systemansvarliges rolle. Vi kan ikke se at dette er en naturlig oppgave for Statnett å følge opp. Etter vår vurdering er det å koordinere definisjonen av hvilke data nettselskapene skal ha rett til å motta og utarbeidelse av retningslinjer for organisatoriske krav oppgaver som bør ligge hos RME.

Mange av de problemstillingene som beskrives i rapporten reguleres i dag i NEM kapittel 4 (paragraf fra § 4-14 til § 4-19) og for engrosmarked i kapittel 5. Avregningsforskriften stiller også krav til nettselskapets nøytralitet mv., jf. § 8-1. Så vidt vi kan se er i all hovedsak lovgivning på plass, men slik vi tolker innholdet i rapporten er problemstillingen at markedsaktører ikke har tillit til at regelverket etterleves av nettselskapene. Etter vår vurdering vil en tydeliggjøring av hvilke krav

som allerede følger av eksisterende regelverk og hvordan dette følges opp kunne bidra til at markedsaktørene har tillit til nettselskapenes håndtering av markedssensitiv informasjon.

Generelt mener vi det er viktig at nettselskap, som har tilgang til markedssensitiv informasjon, selv er ansvarlig for riktig håndtering av data de enten har mottatt fra andre eller som de selv har generert. Myndighetene bør, slik det er i dag, være ansvarlig for tilsynsaktiviteten og eventuelle sanksjoner ved brudd på regelverket.

Definisjon av markedssensitiv informasjon

Vi støtter forslaget i rapporten om å innføre en definisjon av hva som menes med markedssensitiv informasjon. En tydeliggjøring av hva som er å anse som markedssensitivt er en forutsetning for å kunne treffe riktige tiltak for å beskytte informasjonen og håndtere den på en nøytral og ikke-diskriminerende måte. Det er igjen viktig for å sikre tillit hos aktørene og velfungerende markeder.

THEMA/Devoteam foreslår en definisjon av hva som er markedssensitiv informasjon, og viser til at denne overlapper med definisjonen av kraftsensitiv informasjon, § 6-2 i kraftberedskapsforskriften. Så vidt vi kan se er det ikke gjort noen vurdering av forholdet mellom definisjonen av markedssensitiv informasjon og gjeldende krav til at nettselskapene skal opptre nøytralt (NEM 4-14), og definisjoner knyttet til markedsadferd og transparens i kraftmarkedet, jf. NEM kap 5. Vi mener det vil være naturlig at en definisjon av markedssensitiv informasjon sees i sammenheng med eksisterende krav om at nettselskapene skal opptre nøytralt og regulering av markedsadferd og transparens. En kobling til definisjonen av kraftsensitiv informasjon i kraftberedskapsforskriften er mindre relevant i denne sammenheng.

Krav til nettselskapenes håndtering av markedssensitiv informasjon og definisjon av tjenstlig behov

RME peker selv blant annet i rapporten om *Driftskoordinering i kraftsystemet* på at koordinering henger tett sammen med behovet for å dele informasjon. Spesifikt anbefaler RME blant annet deling av informasjon om koblingsbilder, driftsstanser og produksjons- og forbruksplaner som grunnlag for effektiv koordinering. Det er viktig at kravene og oppfølgingen av disse skaper tillitt blant markedsaktørene. Samtidig må kravene ikke bli så rigide at det skaper en unødvendig barriere for å oppnå en sikker og effektiv driftskoordinering.

Det vil være utfordrende å definere tjenstlig behov på generell basis når ulike nettselskap er innrettet på forskjellige måter og med ulike driftsmodeller. Så lenge utgangspunktet er at informasjon fra markedsaktørene er en forutsetning for at nettselskapene skal kunne driftet nettet sitt på en effektiv måte, vil de ha behov for informasjonen. Vi mener det er lite hensiktsmessig å knytte sammen markedssensitiv informasjon med tjenstlig behov og koble dette til kraftsensitiv informasjon. Hvorvidt markedsaktørene har tillit til at nettselskapene oppfyller kravene til nøytralitet vil være uavhengig av et tjenstlig behov.

Problemstillingen, slik vi ser det, er om selskapene oppfyller gjeldende regulering knyttet til nøytralitet, herunder organisatoriske krav for å kunne motta informasjon som er definert som markedssensitiv. En tydelig definisjon av hva som anses som markedssensitiv informasjon, vil gjøre det tydeligere for nettselskapene å innrette seg etter kravene til nøytralitet og enklere for tilsynsmyndigheten å følge opp. Videre må utveksling av informasjon sees i sammenheng med hvilken informasjon som er nødvendig for at nettselskap skal kunne utøve sine funksjoner.

Statnett og nettselskapene har behov for å utveksle informasjon på en rekke områder. Dette gjelder ikke bare informasjon relatert til driftskoordinering, men omfatter også informasjon om kunder i forbindelse med tilknytninger, avregningsdata m.m. Definisjonen av hva som anses som markedssensitiv informasjon bør i utgangspunktet omfatte all relevant informasjon nettselskap kan få tilgang til eller generer selv. Innføringen av nye krav som kun skal gjelde for nettselskap som ønsker å ha rett på å motta informasjon, reiser spørsmål knyttet til hvordan nettselskap skal kunne samhandle om f.eks. nettutvikling, tilknytning av nye kunder m.m.

Pågående arbeid med utveksling av data

Forordningen om fastsettelse av retningslinjer for drift av transmisjonsnettet for elektrisk kraft, System operation guideline (SOG), er implementert i norsk lov. Denne forordningen inneholder reguleringer knyttet til blant annet utveksling av data, som vil bli gjeldene når RME godkjenner metoden for viktige organisatoriske krav, roller og ansvar i forbindelse med datautveksling som angår driftssikkerhet (KORRR).

Forordningen og KORRR-metoden har bestemmelser som gir nettselskaper rett til informasjon som for eksempel produksjons- og forbruksplaner og planer om driftsstans. Dette er informasjon som anses som markedssensitiv informasjon. Regelverket åpner for nasjonale tilpasninger, men det er ikke anledning til å begrense nettselskaperens lovfestede rett til å motta relevante data. Statnett jobber sammen med bransjen for å utvikle "Nasjonal metode for datautveksling i henhold til SOGL artikkel 40.5 (KORRR)". Utveksling av markedssensitiv informasjon med nettselskaper vil være et av flere elementer som vil berøres i denne sammenheng. Det er etter vårt syn derfor viktig å få en rask avklaring av hvordan markedssensitiv informasjon skal håndteres og føringer for hvordan dette eventuelt skal tas hensyn til i utarbeidelsen av nasjonal metode.

Med vennlig hilsen

Martha Marie Øberg
Leder Markedsdesign og Systemutnyttelse